Incipit epl̃a btı̃ Pauli apl̃i ad Romanos·

PAulus ſeruus
iħu xp̄i voc̃tus
apl̃s ſegrega
tus in euange
liū dei qđ ante
ꝓmiſerat ꝑ ꝓ
phetas ſuos ī
ſcripturis ſãctis de filio ſuo qui fa
ctus ē ei ex ſemine dauid ſꝫm car
nē qui p̄deſtinatus eſt filius dei ī
virtute ſcđm ſpm̄ ſanctificacõis
ex reſurrectione mortuoꝝ iħu xp̄i
dn̄i noſtri ꝑ quē accepimꝰ grãm
⁊ apoſtolatū ad obediendū fidei
in oibꝰ gentibꝰ ꝓ nomine eiꝰ ī q̄
bus eſtis ⁊ vos voc̃ti iħu xp̄i: om
nibꝰ q̄ ſūt rome dilectis dei voc̃tis
ſanctis· Grã vobis ⁊ pax a deo pa
tre ⁊ dn̄o noſtro iħu xp̄o· Primū
quidē gratias ago deo meo ꝑ iħm
xp̄m ꝓ oibus vob̄· ꝙ fides veſtra
annūtiat̃ ī vniuſo mūdo· Teſtis
em̄ m̄ eſt deꝰ cui ſeruio ī ſpū meo
in euãgelio filij eiꝰ ꝙ ſine intmiſ
ſione memoriã veſtri faciō ſemꝑ
in oracõnibꝰ meis· obſecrãs ſi q̄
mō tandē aliqñ ꝓſpeꝝ iter habeã
in volūtate dei veniendi ad vos·
Deſidero em̄ videre vos· ut quid ī
ptiar vobis gratie ſpūal̃ ad ꝯfir
mandos vos· ideſt ſimul ꝯſolari
in vob̄ ꝑ eã q̄ inuicē eſt fidē vrãꝫ
atqꝫ meã· Nolo aūt vos ignorare
fratres· q̄a ſepe ꝓpoſui venire ad
vos et ꝓhibitꝰ ſū vſqꝫ adhuc ut
aliquē fructū habeã in vob̄ ſicut
⁊ in ceteris gētibꝰ· Grecis ac bar
baris ſapientibꝰ et inſipientibꝰ
debitor ſū· ita ꝙ in me ꝓmptum ē
⁊ vob̄ qui rome eſtis euãgelizare·
Nō em̄ erubeſco euãgeliū· Virtꝰ
em̄ dei eſt in ſalutē oī credenti· iu
deo p̄mū ⁊ greco· Juſticia em̄ dei ī
eo reuelat̃ ex fide in fidē· ſicut ſcri
ptū eſt· Juſtus autē ex fide viuit·
Reuelat̃ eī ira dei de celo ſuꝑ oēm
īpietatē ⁊ iniuſticiã hominū eorū
q̄ veritatē dei in iniuſticia detinent·
ꝙ qđ notū ē dei manifeſtū ē ī ill̃
Deus em̄ illis reuelauit· Inuiſibi
lia eī ip̄ius a creatura mūdi ꝑ ea
que facta ſūt intellecta ꝯſpiciunt̃
Sempit̃na qꝫ eiꝰ virtus ⁊ diuinitas
ita ut ſint inexcuſabiles· Quia cū
ꝯgnouiſſent deū nō ſicut deū glo
rificauerūt aut grãs egerūt· ſed
euanuerūt in cogitacõibꝰ ſuis et
obſcuratū eſt inſipiēs cor eoꝝ· Di
centes em̄ ſe eē ſapiētes· ſtulti fcī
ſūt· Et mutauerūt gloriã incorru
ptibilis dei in ſimilitudinē imagi
nis corruptibilis hoīs ⁊ volucrū ⁊
quadrupedū ⁊ ſerpentiū· Propt̃
qđ tradidit illos deꝰ in deſideria
cordis eoꝝ in immūdiciã· ut cõtu
melijs affitiãt corpa ſua in ſemet
ip̄is Qui cõmutauerūt veritatem
dei in mendaciū ⁊ coluerūt ⁊ ſerui
erunt creature potiꝰ q̄ꝫ creatori qui
ē bn̄dictus ī ſecula amē· Propte
rea tradidit illos deꝰ in paſſiones
ignominie· Nã femine eoꝝ īmu
tauerūt naturalē vſū· in eū vſū q̄
eſt ꝯtrã naturã· Similit̃ aūt ⁊ ma
ſculi relicto naturāli vſu femine ex
arſerūt in deſiderijs ſuis in inuicē
Maſculi in maſculos turpitudinē
opantes ⁊ mercedē quã oportuit
erroris ſui in ſemetip̄is recipiētes
Et ſicut nō ꝓbauerūt deū hr̄e ī no
ticia· tradidit illos deꝰ ī reprobū

ſenſū ut faciāt ea q̄ nō ↄueniūt:
r̄pletos oī iniq̄tate·malicia·forni
cacōne·auaricia·neq̄cia·plenos i
uidia·homicidio·ↄtencōne·dolo
malignitate·ſuſurrones·detracto
res·deo odibiles·ↄtumelioſos·ſu
perbos·elatos·inuētores malorū·
parentib⁹ nō obediētes·inſipien
tes·incōpoſitos·ſine affectione·
abſqꝫ federe·ſine miſericordia·Qui
cū iuſticiā dei cognouiſſent nō in
tellexerūt·qm̄ q̄ talia agūt digni
ſūt morte:nō ſoluꝫ qui ea faciūt·ſ;
etiā q̄ ↄſentiūt facientib⁹·¶ Ca·ij·
PRopt̄ qd̄ inexcuſabilis es o
hō oīs qui iudicas·In quo
eīm iudicas alterū:teipſū ↄdēnas
Eadē eī agis que iudicas·Scim⁹
eīm qm̄ iudiciū dei ē ſcd̄m veritatē
in eos q̄ talia agūt·Exiſtimas āt
h° o homo q̄ iudicas eos q̄ talia
agunt ⁊ facis ea:q2 tu effugies iu
dicium dei·An diuitias bonitatis
ei⁹ ⁊ patiētie ⁊ lōganimitatis cō
temnis·Ignoās qm̄ benignitas
dei ad penitentiā te adducit·Scdꝫ
aūt duriciā tuā ⁊ impenitens cor
theſauriſas tibi irā in die ire ⁊ re
uelacōis iuſti iudicij dei q̄ reddet
vnicuiqꝫ ſcd̄m opa ei⁹·Hijs qui
dē qui ſcd̄m patientiā boni opīs:
gloriā ⁊ honorē ⁊ incorrupcōeꝫ q̄
rentib⁹ vitā eternā·Hijs āt q̄ ſūt
ex ↄtencōne ⁊ q̄ nō acquieſcūt ve
ritati·credūt aūt iniq̄tati:ira et in
dignacō·tribulacō ⁊ anguſtia in
oēm aīaꝫ hoīs opantis malū:iu
dei pͥmū ⁊ greci Gl'ia aūt ⁊ honor
⁊ pax oī opanti bonū:iudeo pͥmū
⁊ greco·Nō eī ē accepcō pſonaꝝ
apd̄ deū·Quicūqꝫ eīm ſine lege pec
cauerūt:ſine lege peribūt Et qui
cūqꝫ in lege peccauerūt:p legeꝫ iu
dicabunt̄·Nō eīm auditores legis
iuſti ſūt apud deū·ſ; factores legis
iuſtificabunt̄·Cū eī gētes q̄ legē
nō hn̄t naturalit̄ ea que legis ſūt
faciūt:eiuſmodi legē non hn̄tes:
ipſi ſibi ſūt lex q̄ oſtēdūt op⁹ legis
ſcriptū ī cordib⁹ ſuis:teſtimoniū
reddēte illis cōſciēcia ipſoꝝ ⁊ int̄ ſe in
uiceꝫ cogitacōnū accuſantiū aut
etiā defendētiū in die cū iudicabit
de⁹ occulta hoīm ſcd̄m euāgeliuꝫ
meū p ihm̄ xpm̄·Si autē tu iude⁹
ↄgnominaris ⁊ req̄eſcis in lege ⁊
gloriaris ī deo ⁊ noſti voluntateꝫ
ei⁹ ⁊ pbas vtiliora inſtruct⁹ p le
gē:ↄfidis teipm̄ eē ducē cecoꝝ·lu
mē eoꝝ q̄ in tenebris ſūt·erudito
reꝫ inſipiētiū·magiſtꝝ infātiū·ha
bentē formaꝫ ſciē ⁊ veritatis ī lege
q̄ g° aliū doces teipm̄ nō doces·Qui
pdicas nō furandū furaris·q̄ di
cis nō mechādū mecharis·Qui
abhominaris ydola·ſacrilegiuꝫ fa
cis·Qui in lege gloriaris·p pͥuari
cationeꝫ legis deū inhonoras No
mē eīm dei p vos blaſphemat̄ int̄
gētes·ſicut ſcriptū ē·Circūciſio q̄
dē pdeſt ſi legē obſerues·ſi aūt p
uaricator legis ſis·circūciſio tua
preputiū facta ē Si igit̄ preputiū
iuſticias legis cuſtodiat:nōne p
putiū illi⁹ ī circūciſionē reputabi
tur·Et iudicabit id qd̄ ex natura
ē preputiū legē ↄſūmās te·q̄ p lit
terā ⁊ circūciſioneꝫ pͥuaricator es
legis·Nō eīm q̄ in manifeſto iude
us ē neqꝫ q̄ in manifeſto in carne
ē circūciſio·ſ; q̄ in abſcōdito iude
us ē ⁊ circūciſio cordis in ſpū nō
littera:cuius laus non ex homini
bus ſ; ex deo eſt· ¶ Ca·iij·

Quid ḡ amplius iudō aut q̄
utilitas circūciſiōis. Multū
p oēȝ moduȝ. Primū quidē. qꝛ cre
dita ſūt illis eloquia dei. Quid em̄
ſi quidā illoꝝ nō crediderūt. Nun
q̄d incredulitas illoꝝ fidē dei eua
cuauit. Abſit. Eſt aūt deus verax.
Oīs aūt hō mendax ſicut ſcriptū
ē ut iuſtificeris in ſermonibȝ tuis
ꝛ vincas cū iudicaris. Si aūt iniq̄
tas noſtra iuſtitiā dei ↄmendat:
q̄d dicem⁹. Nūquid iniqu⁹ ē de⁹
qui infert irā. Scd̄m hoīem dico.
Abſit. Alioqn̄ q̄mō iudicabit de⁹
hunc mūdū. Si em̄ veritas dei in
meo mēdatio abūdauit in glīaȝ
ipſi⁹. quid adhuc ꝛ ego tāq̄ pec
cator iudicor ꝛ nō ſic blaſphema
mur ꝛ ſicut aiūt quidā nos dicē
faciamus mala ut veniāt bona.
Quoꝝ dānacō iuſta eſt. Quid ḡ.
Precellim⁹ eos. Nequaq̄. Cauſa
ti em̄ ſum⁹ iudeos ꝛ grecos omēs
ſb̄ peccato eē. ſicut ſcriptū ē. Quia
nō ē iuſt⁹ quiſq̄. nō ē intelligēs.
nō eſt requirēs deū. Omēs declina
uerūt ſimul inutiles facti ſūt. non
eſt qui faciat bonuȝ nō ē vſq̄ ad
vnū. Sepulchꝝ patēs eſt guttur
eoꝝ. linguis ſuis doloſe agebant
venenū aſpidū ſub labijs eoruȝ.
Quoꝝ os maledictōe et amaritu
dine plenū eſt. veloces pedes eoꝝ
ad effundendū ſāguinē. Cōtritio
ꝛ infelicitas in vijs eoꝝ ꝛ viā pa
cis nō ↄgnouerūt. nō eſt timor dei
an̄ oculos eoꝝ. Scim⁹ aūt. qm̄ q̄
cūq̄ lex loquit̄ hijs q̄ in lege ſunt
loquit̄. ut oē os obſtruat̄ ꝛ ſb̄di
tus fiat oīs mūdus deo. qꝛ ex ope
rib⁹ legis n̄ iuſtificabit̄ oīs caro
corā illo. Per legē em̄ ↄgnicō pec
cati. Nūc autē iuſtitia dei ſine lege
manifeſta ē. teſtificata a lege ꝛ ꝓ
phetis. Iuſtitia aūt dei p fidē ihū
xp̄i in oēs et ſup oēs qui credūt i
eū. Nō em̄ eſt diſtinctio. Oēs em̄
peccauerūt ꝛ egēt gloria dei. iuſti
ficati gratis p grām ipi⁹ p redēpcō
neȝ que ē in xp̄o ihū. quē ꝓpoſuit
deus ꝓpitiatorē p fideȝ in ſāguine
ipſi⁹ ad oſtēſioneȝ iuſtitie ſue ꝓpt̄
remiſſionē precedētiū delictoꝝ in
ſuſtētacōe dei ad oſtēſionē iuſtitie
eius in hoc tp̄e. ut ſit ipſe iuſtus ꝛ
iuſtificans eū qui ex fide eſt ihū
xp̄i. Ubi ē ḡ gloriatio tua. Exclu
ſa ē. Per quā legē. Factoꝝ. Nō.
Sed p legē fidei. Arbitramur em̄
iuſtificari hoīem p fidē ſine opibȝ
legis. An iudeoꝝ de⁹ tm̄. Nōne ꝛ
gētiū. ymo ꝛ gētiū. Qm̄ q̄dē vn⁹ ē
de⁹ q̄ iuſtificat circūciſionē ex fide
ꝛ ꝑputiū p fidē. Legē ḡ deſtruim⁹
p fidē. Abſit. Sȝ legē ſtatuim⁹.

Quid ḡ dicem⁹ in ¶ Ca. iiij.
ueniſſe abrahaȝ patrem nr̄m
ſcd̄m carnē. Si ei abrahā ex operi
bus iuſtificatus ē. habȝ gloriaȝ.
ſȝ nō apud deū. Quid em̄ dic̄ ſcri
ptura. Credidit abrahaȝ deo ꝛ re
putatū eſt illi ad iuſtitiā. Ei autē
q̄ opat̄ merces nō imputat̄ ſcd̄m
grām. ſȝ ſcd̄m debitū. Ei vero q̄ nō
opat̄. credēti aūt in eū qui iuſtifi
cat impiū reputat̄ fides ei⁹ ad iu
ſtitiā ſcd̄m ꝓpoſitū gratie dei. ſicut
ꝛ dauid dicit beatitudinē hoīs
cui deus accepto fert iuſtitiā ſine
opib⁹. Beati quoꝝ remiſſe ſūt ini
quitates ꝛ quoꝝ tecta ſunt pctā.
Btūs vir cui nō imputabit dn̄s
peccatū. Btitudo ḡ hec i circūciſio
ne manet ā etiā i ꝑputiō. dicim⁹

enī. ꝗ reputata ē abrahe fides ad
iuſticiā. Quo ergo reputata ē. In
circũciſione: an in preputio. Non
in circũciſione. ſed in prepucīo. Et
ſignū accepit circũciſionis ſignā
culū iuſticie fidei que ē ī preputio
ut ſit pat̄ oīm credentiū ꝑ ꝑputiū:
ut reputet̄ ⁊ illis ad iuſticiā. Et ſit
pat̄ circũciſionis: nō hijs tm̄ qui
ſūt ex circumciſione. ſꝫ ⁊ hijs qui
ſectant̄ veſtigia fidei que ē in pre
putio patris nr̄i abrahe. Non enī
ꝑ legē ꝓmiſſio abrahe aut ſemini
eiꝰ ut heres eēt mūdi. ſed ꝑ iuſti
ciā fidei. Si enī qui ex lege: heredes
ſunt: exinanita ē fides. abolita eſt
ꝓmiſſio. Lex eī irā opat̄. Ubi eī
nō ē lex: nec ꝑuaricatio. Ideo ex fi
de ut ſcd̄m grāꝫ firma ſit ꝓmiſſio
oī ſemini. Nō ei ꝗ ex lege eſt ſolū
ſed ⁊ ei ꝗ ex fide eſt abrahe ꝗ pat̄
ē oīm noſtꝝ ſicut ſcriptū ē. Quia
pr̄eꝫ multaꝝ gētiū poſui te añ deū
cui credidiſti ꝗ viuificat mortuos
⁊ vōt ea q̄ non ſūt tanꝙ̄ ea q̄ ſūt.
Qui ꝯtra ſpem in ſpeꝫ credidit: ut
fieret pat̄ multaꝝ gentiū ſḿ qđ
dictū eſt ei Sic erit ſemē tuū ſicut
ſtelle celi ⁊ arena maris. Et nō in
firmatus eſt in fide nec ꝯſiderauit
corpꝰ ſuū emortuū. cū iam fere cē
tum eēt annoꝝ ⁊ emortuā vuluā
ſare. In repromiſſione etiā dei nō
heſitauit diffidētia. ſed ꝯfortatus
ē fide dans gloriā deo: pleniſſime
ſciens: ꝗ quecunqꝫ ꝓmiſit deꝰ po
tens eſt ⁊ facere. Ideo ⁊ reputatuꝫ
ē illi ad iuſticiā. Nō ē aūt ſcriptū
tm̄ ꝓpt̄ ipm̄ ꝗ reputatuꝫ ē illi ad
iuſticiaꝫ. ſꝫ ⁊ ꝓpt̄ nos q̄bꝰ reputa
bit̄ credentibꝰ in eū qui ſuſcitauit
ihm̄ xp̄m dn̄m noſtrū a mortuis
q̄ traditus eſt ꝓpter delicta noſtr̄
⁊ reſurrexit ꝓpt̄ iuſtificacōeꝫ nrāꝫ.
IVſtificati ergo ex fi ¶Ca. v.
de pacē habeamus ad deū ꝑ dn̄m
noſtꝝ ihm̄ xp̄m ꝑ quē habemus
acceſſum ꝑ fidē in gratiaꝫ iſtā in q̄
ſtamꝰ ⁊ gloriamur in ſpe glorie fi
lioꝝ dei. Nō ſolū aūt. ſed ⁊ gloria
mur in tribulatiōibꝰ: ſcientes ꝗ
tribulatio patientiā opat̄. patiē
tia aūt ꝓbacōnē. ꝓbatio vero ſpē
Spes aūt nō cōfundit. ꝗ caritas
dei diffuſa eſt in cordibꝰ noſtris
ꝑ ſpiritūſanctū qui datus ē nob̄.
Ut q̄d enī xp̄s cū adhuc infirmi
eēmꝰ ſḿ tempꝰ ꝓ impijs mortu
us ē. Vix enī ꝓ iuſto q̄s morit̄.
Naꝫ ꝓ bono forſitā q̄s audeat mo
ri. Cōmendat aūt caitatē ſuā deꝰ
in nob̄. qm̄ cū adhuc peccatores
eēmꝰ ſḿ tempꝰ xp̄us ꝓ nob̄ mor
tuꝰ eſt. Multo igit̄ magis nūc iu
ſtificati in ſanguine ipiꝰ ſalui eri
mus ab ira ꝑ ipſum Si enim cum
inimici eēmus reconciliati ſumus
deo ꝑ mortē filij eiꝰ. multo magis
recōciliati ſalui erimus in vita ip
ſius. Non ſolū autem. ſed ⁊ glori
amur in deo per dominū noſtrum
iheſū xp̄m per quē nūc reconcilia
tionem accepimus. Propterea ſi
cut ꝑ vnū hominē peccatū in hūc
mundū intrauit ⁊ ꝑ peccatū mors
⁊ ita in omnes homines mors per
tranſijt in quo oēs peccauerunt.
Uſqꝫ ad legem enim peccatū erat
in mundo. Peccatum autem non
imputabatur cum lex non eſſet.
ſed regnauit mors ab adam vſqꝫ
ad moyſen. etiam in eos qui nō
peccauerunt in ſimilitudineꝫ pre
uaricacōnis ade q̄ ē forma futuri.

Sz nō ſicut delictū ita ⁊ donū· Si ei
vni⁹ delicto multi mortui ſūt· mul
tomagis grā dei ⁊ donū· in gratia
vni⁹ hoīs iħu xp̄i in plures abū
dauit· Et nō ſicut p vnū pctm̄ ita
⁊ donū· Nā iudiciū ex vno in ɔdē
nacōez· grā aūt ex multis delictis
ī iuſtificacōnē· Si eni vni⁹ delicto
mors regnauit p vnuz· multoma
gis abūdantiā gratie ⁊ donacōis
et iuſtitie accipiētes ī vita regna
būt p vnū iħm xp̄m· Igit̄ ſicut p
vni⁹ delictū in omes hoīes in ɔdē
nacōem· ſic ⁊ p vni⁹ iuſtitiā ī oēs
hoīes ī iuſtificacōez vite· Sic̄ ei p
ī obedientiā vni⁹ hoīs peccatores
ɔſtituti ſūt multi· ita ⁊ p vni⁹ obe
dicōem iuſti ɔſtituent̄ multi· Lex
autē ſbīntrauit ut abūdaret deli
ctū· Vbi aūt abūdauit delictū· ſu
pabundauit grā· ut ſicut regna
uit pctm̄ ī mortē· ita ⁊ grā regnet
p iuſtitiā in vitā eternā per iheſū
criſtū dominū noſtꝝ· ¶ Ca· vi·

Quid ḡ dicem⁹· Manebim⁹
ī peccato ut grā abūdet· Ab
ſit· Si ei mortui ſum⁹ peccato· quō
adhuc viuem⁹ in illo· An igno
ratis fratres· qꝛ quicūqꝫ baptiſa
ti ſum⁹ ī xp̄o iħu ī morte ipi⁹ bap
tiſati ſum⁹· Cōſepulti eni ſumus
cum illo p baptiſmuz in mortē ut
quō xp̄s ſurrexit a mortuis p glo
riā pr̄is· ita ⁊ nos ī nouitate vite
ambulem⁹· Si eni ɔplantati facti
ſum⁹ ſimilitudini mortis ei⁹: ſimil
⁊ reſurrectōis erim⁹· Hoc ſciētes·
qꝛ vetus hō noſter ſil crucifix⁹ ē
ut deſtruatur corp⁹ peccati· ut vl
tra nō ſeruiamus peccato· Qui ei
mortu⁹ eſt· iuſtificat⁹ ē a peccato
Si autez mortui ſum⁹ cū xp̄o credi
m⁹ qꝛ ſimul etiā viuem⁹ cū criſto
ſcientes qꝛ xp̄us reſurgēs ex mor
tuis iam nō morit̄· mors illi vltra
nō dn̄abit̄· Qz eni mortu⁹ eſt pec
cato mortu⁹ ē ſel'· qꝛ autem viuit
viuit deo· Ita ⁊ vos exiſtiate vos
mortuos quidē eē pctō· viuentes
aūt deo in criſto iħu· Nō ḡ regnet
peccatū in veſtro mōrli corpore ut
obediatis ɔcupiſcēcijs eius· Sed
neqꝫ exhibeatis mēbra veſtra ar
ma iniqtatis pctō· ſꝫ exhibete vos
deo tāqꝫ ex mortuis viuentes ⁊ mē
bra veſtr̄a arma iuſtitie deo· Pctm̄
eni vob̄ nō dn̄abit̄· Nō eni ſub le
ge eſtis· ſꝫ ſb grā· Quid ḡ· Pecca
bim⁹· qm̄ nō ſum⁹ ſub lege ſꝫ ſub
gratia· Abſit· An neſcitis qm̄ cui
exhibetis vos ſeruos ad obedien
dū ſui eſtis ei⁹ cui obediſtis ſiue
peccati ad mortē ſiue obedicōnis
ad iuſtitiā· Grās āt deo qꝛ fuiſtis
ſui peccati· obediſtis aūt ex corde
in eā formaz doctrine ī qua tradi
ti eſtis· Liberati aūt a peccato· ſui
facti eſtis iuſtitie· Humanū dico
ꝓpt̄ infirmitatē carnis veſtre· Sic̄
eni exhibuiſtis mēbra veſtra ſer
uire immundicie ⁊ iniquitati ad
iniquitatē· ita nūc exhibete mēbr̄a
veſtr̄a ſeruire iuſtitie in ſanctifica
tionē· Cuz eni ſerui eētis peccati li
beri fuiſtis iuſtitie· Quez ḡ fructū
habuiſtis tūc· in quibꝫ nunc eru
beſcitis· Naz finis illoꝝ mors eſt
Nunc vero liberati a peccato ſerui
aūt facti deo· habetis fructū veſtꝝ
in ſanctificacōem· finē vero vitaz
eternaz· Stipēdia eni peccati mors
Gratia autē dei vita eterna in cri
ſto iħu domino nr̄o· ¶ Ca· vij·

AN ignoratis fratres ſciētib⁹
em̄ legē loquor· qꝛ lex ĩ hoīe
dn̄atur q̄n̄to tp̄e viuit. Naꝫ que
ſub viro ē mulier: viuente viro al
ligata eſt legi· Si aūt mortu⁹ fue
rit vir ei⁹: ſoluta ē a lege viri· Igi
tur viuēte viro vocabit̄ adultera
ſi fuerit cū alio viro· ſi aūt mortu⁹
fuerit vir ei⁹: liberata ē a lege viri
ut nō ſit adultera ſi fuerit cū alio
viro· Itaqꝫ fratres mei ꝛ vos mor
tificati eſtis legi p̄ corp⁹ xp̄i: ut ſi
tis alteri⁹ q̄ ex mortuis reſurrexit:
ut fructificetis deo· Cū em̄ eēmus
in carne: paſſiones peccatorū q̄ p̄
legē erant op̄abant̄ in membris
nr̄is: ut fructificarēt morti· Nunc
aūt ſoluti ſum⁹ a lege mortis in q̄
detinebamur: ita ut ſuiam⁹ ĩ no
uitate ſpūs ꝛ nō in vetuſtate litte
re· Quid ḡ dicem⁹. Lex peccatum
ē. Abſit· Sꝫ peccatū nō ꝯgnoui: n̄
p̄ legē· Nā ꝯcupiſcentiā neſciebā
niſi lex diceret· Nō ꝯcupiſces· Oc
caſione autē accepta: pc̄m̄ p̄ mā
datum op̄atū ē in me oēm ꝯcupi
ſcentiā· Sine lege eī pc̄m̄ mortuū
erat· Ego aūt viuebā ſine lege ali
quādo· Sed cū veniſſet mandatū
peccatū reuixit· Ego aūt mortu⁹ ſū
ꝛ inuentū ē m̄ mandatū qđ erat
ad vitā: hoc eē ad mortē· Naꝫ pec
catuꝫ occaſione accepta p̄ māda
tū ſeduxit me ꝛ p̄ illđ occidit· Ita
qꝫ lex quidē ſācta ꝛ mandatū ſan
ctū ꝛ iuſtū ꝛ bonū· Qđ ḡ bonū eſt
m̄ factū ē mors. Abſit· Sed pc̄m̄
ut appareat pc̄m̄ p̄ bonū op̄atuꝫ
ē m̄ mortē: ut fiat ſupra modum
peccās pc̄m̄ p̄ mandatū· Scimus
em̄: qꝛ lex ſpūal̄ ē· Ego aūt carna
lis ſū: venūdatus ſub pc̄ō· Qđ eī
operor nō intelligo· Nō em̄ qđ vo
lo bonū hoc ago· ſꝫ qđ odi maluꝫ
illud facio· Si aūt qđ nolo illud
facio: ꝯſentio legi qm̄ bona ē· Nūc
aūt iaꝫ nō ego operor illud· ſꝫ qđ
habitat ĩ me pc̄m̄· Scio eī qꝛ nō
habitat in me: hoc ē in carne mea
bonū· Nā velle adiacet m̄· p̄ficere
aūt bonū nō inuenio· Nō em̄ qđ
volo bonū hoc facio· ſꝫ quod nolo
maluꝫ hoc ago· Si aūt qđ nolo il
lud facio: iā n̄ ego operor illud· ſꝫ
qđ habitat in me pc̄m̄· Inuenio
igit̄ legē volenti mihi facere bonū
qm̄ m̄ malū adiacet Cōdelector eī
legi dei ſcđm interioreꝫ hoīem· Vi
deo aūt aliā legē in mēbris meis
repugnantē legi mētis mee ꝛ cap
tiuantē me in lege peccati que eſt
ĩ mēbris meis· Infelix ego homo
quis me liberabit de corp̄e mortis
hui⁹. Grātia dei p̄ ihesū xp̄m dn̄m
nr̄m· Igit̄ ego ipſe mēte ſeruio legi
dei· carne aūt legi pc̄i ¶ Ca· viij·

NIhil ergo nūc damnacōnis
eſt hijs qui ſunt ĩ criſto ihe
ſu qui non ſcđm carneꝫ ambulāt
Lex enim ſpiritus vite in xp̄o ihe
ſu: liberauit me a lege peccati ꝛ mor
tis· Nam qđ impoſſibile erat legi
in quo infirmabatur per carneꝫ:
deus filiū ſuum mittens in ſimili
tudinē carnis pc̄i ꝛ de pc̄ō dam
nauit pc̄m̄ ĩ carne: ut iuſtificacō
legis impleret̄ in nobis q̄ nō ſcđꝫ
carnē ambulam⁹· ſed ſcđꝫ ſpiritū
Qui em̄ ſcđm carneꝫ ſūt: q̄ carnis
ſūt ſapiūt· q̄ vero ſcđm ſpm̄ ſūt: q̄
ſunt ſpiritus ſentiunt· Nam pru
dentia carnis mors eſt· prudentia
autem ſpiritus vita et pax· Quo
niā ſapiētia carnis inimica eſt dō

Legi em̄ dī nō eſt ſbiecta: nec em̄
pōt. Qui aūt ĩ carne ſūt deo placē
nō poſſunt. Vos aūt in carne nō
eſtis ſȝ in ſpū. ſi tn̄ ſpūs dei habi
tat in vob̄. Siquis aūt ſpm̄ xpi n̄
habet. hic nō ē eius. Si aūt xp̄us
in vobis ē. corpꝰ quidē mortuū ē
ꝓpt̄ peccatū. ſpūs vero viuit ꝓpt̄
iuſtificacōez. Qđ ſi ſpūs eius qui
ſuſcitauit iħm a mortuis habitat
in vob̄ qui ſuſcitauit iħm xp̄m a
mortuis viuificabit et mōr̄lia cor
poā vrā ꝓpt̄ inhabitantē ſpm̄ eiꝰ
ĩ vobis. Ergo fratres debitores ſu
mꝰ. nō carni ut ſcd̄m carnē viua
mus. Si em̄ ſcd̄m carnē vixeritis
moriemī. ſi autē ſpū facta carnis
mortificaueritis viuetis. Quicūq̄
em̄ ſpū dei agunt̄. hij ſunt filij dei
Nō em̄ accepiſtis ſpm̄ ſeruitutis
iterū in timore ſed accepiſtis ſpm̄
adopcōnis filioꝝ ĩ quo clamamꝰ
abba pat̄. Ipſe em̄ ſpūs teſtimo
niū reddit ſpiritui noſtro ꝙ ſumꝰ
filij dei. Si autē filij ⁊ heredes. here
des quidē dei. coheredes aūt criſti.
ſi tn̄ ꝯpatimur ut ⁊ glorificemur.
Exiſtimo em̄ ꝙ nō ſint condigne
paſſiones huiꝰ tp̄is ad futuram
gloriā que reuelabit̄ ĩ nobis. Nā
expectatio creature reuelacōem fi
lioꝝ dei expectat. Vanitati em̄ crea
tura ſubiecta ē nō volēs. ſȝ ꝓpt̄ eū
qui ſbiecit in ſpe. ꝙ et ipſa creatu
ra liberābit̄ a ſeruitute corrupcōis
in libertatē glorie filioꝝ dī. Scimꝰ
em̄ ꝙ omīs creatura ingemiſcit ⁊
ꝑturit vſq̄ adhuc. Nō ſolū autē
illa ſȝ et nos ipſi p̄micias ſpūs ha
bētes ⁊ ipſi intē nos gemimꝰ adop
tionē filioꝝ dei. expectantes redēp
tionē corpis noſtri. Spe em̄ ſalui

facti ſumꝰ. Spes aūt q̄ videt̄ nō ē
ſpes. Nā qđ videt quis qđ ſꝑat.
Si aūt qđ nō videmꝰ ſperamꝰ per
patientiā expectamꝰ. Similit̄ aūt
⁊ ſpūs adiuuat infirmitatē nrāȝ
Naȝ qđ oremꝰ ſicut oportet neſci
mꝰ. ſȝ ipſe ſpūs poſtulat ꝓ nob̄ ge
mitibꝰ inenarrabilibꝰ. Qui autē
ſcrutat̄ corda ſcit quid deſideret
ſpūs. ꝙ ſcd̄m deū poſtulat ꝓ ſan
ctis. Scimꝰ aūt qm̄ diligentibus
deū oīa coopant̄ in bonū hijs q̄
ſc̄m ꝓpoſitū vocati ſunt ſancti. Naȝ
quos p̄ſciuit et predeſtinauit cō
formes fieri ymaginis filij ſui ut ſit
ipſe p̄mogenitus in multis fratri
bus. Quos autē p̄deſtinauit hos
et vocauit ⁊ q̄s vocauit hos ⁊ iuſti
ficauit. Quos autē iuſtificauit il
los ⁊ glorificauit. Quid ḡ dicemꝰ
ad hec. Si deꝰ ꝓ nobis quis ꝯtra
nos. Qui etiā ꝓprio filio nō pep
cit. ſȝ ꝓ nobis oībꝰ tradidit illū.
Quō nō etiā cū illo oīa nob̄ do
nauit. Quis accuſabit aduerſus
electos dei. Deꝰ q̄ iuſtificat. Quis
eſt qui ꝯdēnet. Xp̄us iħs q̄ mor
tuus eſt ymo qui ⁊ reſurrexit qui
eſt ad dexterā dei qui etiā interpel
lat ꝓ nob̄. Quis ḡ nos ſeparabit
a caritate criſti. Tribulacō an an
guſtia an perſecutio an fames an
nuditas an piculū an gladiꝰ. ſi
cut ſcriptū eſt. Quia ꝓpt̄ te morti
ficamur tō die. eſtimati ſumꝰ ſic
oues occiſionis. Sȝ in hijs oībꝰ
ſuperamꝰ. ꝓpt̄ eū qui dilexit nos.
Certꝰ ſū em̄. ꝙ neq̄ mors neq̄ vi
ta neq̄ āgeli neq̄ p̄ncipatꝰ neq̄
v̄tutes neq̄ inſtantia neq̄ futura
neq̄ fortitudo neq̄ altitudo neq̄
ꝓfūdū neq̄ creatura alia poterit

nos ſepare a caritate dei que eſt i
xp̄o ih̄u dn̄o noſtro. ¶ Ca. ix.
Veritatē dico in xp̄o ih̄u: non
mētior: teſtimoniū m̄ phibē
te ɔſcīa mea in ſpū ſancto. qm̄ tri
ſtitia mihi ē magna ⁊ cōtinu9 do
lor cordi meo Optabā em̄ ego ipſe
anathema eē a xp̄o pro fratrib9
meis q̄ ſūt ɔgnati mei ſcd̄ꝫ carnē
q̄ ſunt iſrahelite. quoꝝ adoptio ē
filioꝝ ⁊ gloria ⁊ teſtamentū et le
giſlacō ⁊ obſequiū ⁊ promiſſa: q̄
rū patres ex quib9 xp̄s ſcd̄m car
nē qui ē ſup oia deus benedictus
in ſecula amē. Nō aūt q' exciderit
verbuꝫ dei. Nō em̄ oēs qui ex iſra
hel ſūt hij ſunt iſrahelite: neqꝫ qui
ſemē ſūt abrahe oēs filij. Sꝫ in yſa
ac vocabit' tibi ſemē. id eſt non q̄
filij carnis hij filij dei. ſꝫ q̄ filij ſunt
pmiſſionis: eſtimant' in ſemine.
Promiſſionis ei verbū hoc ē ſcd̄ꝫ
hoc temp9 veniā et erit ſare fili9.
Nō ſolū āt illa. ſꝫ ⁊ rebecca ex vno
ɔcubitu habens yſaac patris no
ſtri. Cū em̄ nondū nati fuiſſent ā
aliquid boni egiſſent aut mali: ut
ſcd̄m electioneꝫ ꝓpoſitū dei mane
ret nō ex opibus ſed ex vocante
dictū eſt ei. q2 maior ſeruiet mino
ri ſic̄ ſcriptuꝫ ē. Jacob dilexi: eſau
āt odio habui. Quid ḡ dicem9?
Nūquid iniquitas apud deum?
Abſit. Moyſi em̄ dicit. Miſerebor
cui miſertus ſū ⁊ miſericordiā pre
ſtabo cui miſerebor. Igitur nō vo
lentis neqꝫ currentis. ſꝫ miſerentis
eſt dī. Dicit enim ſcriptura phara
oni. Quia in hoc ipꝫ excitaui te ut
oſtendā in te virtutem meam et
ut annūtietur nomen meū in vni
uerſa terra. Ergo cui vult miſeret'
⁊ quem vult indurat. Dicis itaqꝫ
mihi Quid adhuc queritur? Volū
tati ei9 quis reſiſtit? O homo tu quis
es qui reſpondeas deo? nūquid dicit
figmentū ei qui ſe finxit: quid me
feciſti ſic? An nō habet poteſtatē
figulus luti ex eadeꝫ maſſa facere
aliud quidē vas in honorē: aliud
vero i ɔtumeliā? Qd ſi deus volēs
oſtēdere irā ⁊ notā facere potentiā
ſuam ſuſtinuit in multa patiētia
vaſa ire apta in interitū: ut oſtēde
ret diuitias glorie ſue in vaſa mi
ſericordie que prepauit i gl'iam.
Quos ⁊ vocauit nos: non ſolū ex
iudeis ſꝫ etiam ex gentib9 ſicut in
oſee dicit Vocabo nō plebē meā:
plebē meā. ⁊ nō dilectā: dilectā. ⁊
nō miſericordiā ɔſecutam: miſeri
cordiā ɔſecutā. Et erit: in loco vbi
dictū ē eis nō plebs mea vos: ibi
vocabunt' filij dei viui. Iſaias au
tē clamat ꝓ iſrl'. Si fuerit numer9
filioꝝ iſrl' tanq̄ arena maris reli
q̄e ſalue fiet. Verbū aūt ɔſūmās
⁊ abbreuiās in eq̄tate. q2 verbuꝫ
breuiatū faciet dn̄s ſuper terrā. Et
ſicut p̄dixit yſaias niſi dn̄s ſaba
oth reliquiſſet nob' ſemē ſic̄ ſodo
ma facti eēm9 et ſicut gomorra ſi
miles fuiſſem9. Quid ḡ dicem9?
Qd gētes que nō ſectabant' iuſti
tiaꝫ apprehēderūt iuſtitiaꝫ. iuſti
tiā autē que ex fide eſt. Iſrahel ve
ro ſectando legeꝫ iuſtitie in legē iu
ſtitie nō puenit. Quare? q2 nō ex
fide. ſꝫ quaſi ex opib9. Offenderūt
enim lapidē offenſionis ſicut ſcri
ptum eſt. Ecce pono in ſyon lapi
dem offenſionis ⁊ petram ſcanda
li ⁊ omnis qui credit in eum non
confundetur. ¶ Ca. x.

FRatres volũtas q̃dẽ cordis
mei ⁊ obſecratio ad deuʒ fit
illis in ſalutẽ. Teſtimoniũ eñ ꝑ
hibeo illis ꝙ emulacõem quideʒ
dei hñt. ſ; nõ ſcd̃m ſcientiã. Igno
rantes eñ iuſtitiã dei ⁊ ſuã querẽ
tes ſtatuere: iuſtitie dĩ nõ ſũt ſub
iecti. Finis eñ legis xp̃s ad iuſti
tiã omni credenti. Moyſes eñ ſcri
pſit qm̃ iuſtitiã que ex lege eſt q̃
fecerit hõ viuet in ea. Que aũt ex
fide eſt iuſtitia ſic dicit. Ne dixeris
in corde tuo. quis aſcendet in celũ
ideſt xp̃m deducere. aut q̃s deſcẽ
det in abiſſuʒ. hoc eſt criſtũ a mor
tuis reuocare. S; q̃d dicit ſcriptu
ra. Prope eſt verbũ in ore tuo et
in corde tuo. Hoc eſt verbũ fidei
qđ p̃dicamꝰ. ꝙ ſi ꝯfitearis in ore
tuo dñm ihm̄ ⁊ in corde tuo credi
deris ꝙ deꝰ illum ſuſcitauit a mor
tuis ſaluꝰ eris. Corde eñ creditur
ad iuſtitiaʒ. ore aũt ꝯfeſſio fit ad
ſaluteʒ. Dicit eñ ſcriptura. Oĩs q̃
credit in illũ nõ ꝯfundetr̃. Nõ eñ ẽ
diſtinctõ iudei ⁊ greci. Nã idẽ dñs
omniũ. diues in oẽs qui inuocãt
illũ. Omnis eñ quicũqȝ inuocaue
rit nomẽ dñi ſaluꝰ erit. Quõ ḡ in
uocabũt i quẽ nõ crediderũt. Aut
quõ credẽt ei quẽ nõ audierunt.
Quõ autẽ audiẽt ſine p̃dicante.
Quõ vero predicabũt ñ mittãtr̃.
Sicut ſcriptũ ẽ. Q̃ ſpecioſi pedes
euãgeliſantiũ pacẽ euangeliſan
tiũ bõ. S; nõ oẽs obediũt euange
lio. Iſaias eñ dicit. Dñe quis cre
didit auditui nr̃o. Ergo fides ex au
ditu. auditus aũt ꝑ verbũ criſti.
S; dico. Nũquid nõ audierunt.
Et quidẽ in oẽm terrã exiuit ſonꝰ
eoruʒ ⁊ in fines orbis terre verba
eoꝝ. Sed dico. Nũquid iſrl̄ non
cognouit. Primꝰ moyſes dicit.
Ego ad emulacõem vos adducã
in nõ gentẽ. in gentẽ inſipientẽ in
irã vos mittã. Iſaias aũt audet ⁊
dicit. Inuẽtus ſũ a nõ querentibꝫ
me. palã apparui hijs q̃ me ñ intẽ
rogabãt. Ad iſrahel aũt dic̃. To
ta die expandi manus meas ad
ꝓplm̄ nõ credentẽ. ſ; ꝯtradicẽtẽ m̃.

DIco ḡ. Nũquid deꝰ ¶ Ca. xi.
repulit ꝓplm̄ ſuũ. Abſit. Nã
⁊ ego iſrahelita ſũ ex ſemine abra
haʒ de tribu beniamin. Nõ repulit
dñs plebẽ ſuaʒ quã preſciuit. An
neſcitis in helia q̃d dicit ſcripturã
quẽadmodũ interpellat deũ aduſũ
iſrahel. Dñe ꝓph̄as tuos occide
rũt. altaria tua ſuffoderunt ⁊ ego
relictus ſũ ſolus ⁊ querũt animã
meã. S; quid dicit illi diuinũ rñſũ.
Reliqui m̃ ſeptẽmilia viroꝝ q̃ nõ
curuauerũt genua añ baal. Sic
ḡ ⁊ in hoc tp̃e reliq̃e ſcd̃m electio
nẽ gratie ſalue facte ſũt. Si auteʒ
grã iaʒ nõ ex opibꝰ. Alioqñ grã
iam nõ ẽ grã. Quid ḡ. Qđ quere
bat iſrl̄ hoc ñ ẽ ꝯſecutꝰ. electõ ãt
ꝯſecuta eſt. ceteri vero excecati ſũt
ſicut ſcriptũ ẽ. Dedit illis deꝰ ſpm̃
ꝯpũctionis. oculos ut nõ videãt
⁊ aures ut nõ audiant vſqȝ in ho
diernũ dieʒ. Et dauid dicit. Fiat
menſa eoꝝ corã ipſis in laqueum
⁊ in capcõem ⁊ in ſcandalũ ⁊ i re
tributiõem illis. Obſcurentr̃ oculi
eoꝝ ne videant ⁊ dorſũ eoꝝ ſemp
incurua. Dico ḡ. Nũquid ſic offen
derũt ut caderẽt. Abſit. S; illorũ
delicto ſalus gẽtibꝰ ut illos emu
lentr̃. Qđ ſi delictuʒ eoꝝ diuitie ſũt
mundi et diminutio eorũ diuitie

gētiū q̄ntomagis pleītudo eoꝝ.
Vobis em̄ dico gētib⁹. Q̄muidiu q̄
dē ego ſū gētiū apl̄us miniſteriū
meū honorificabo ſi quo mō ad
emulandū ꝓuocē carnē meā et
ſaluos faciā aliquos ex ill'. Si ei
amiſſio eoꝝ recōciliacō eſt mūdi
q̄ aſſumpcō niſi vita ex mortuis.
Q̄ ſi delibatio ſācta ē ⁊ maſſa. Et
ſi radix ſācta ⁊ rami. Q̄ ſi aliqui
ex ramis fracti ſunt. tu aūt cū ole
aſter eēs inſertus es in ill' ⁊ ſoti⁹
radicis ⁊ piguedinis oliue fact⁹
es: noli gloriari aduerſus ramos.
Q̄ ſi gloriaris nō tu radicem por
tas. ſ; radix te. Dicis ḡ. Fracti ſūt
rami ut ego inſerar. Bn̄: Propt̄
incredulitatē fracti ſūt. Tu aūt fi
de ſtas. Noli altū ſape ſ; time. Si
em̄ deus naturalib⁹ ramis nō pe
percit: ne forte nec tibi parcat. Vi
de ergo boītatē ⁊ ſeueritatē dei. In
eos quidē q̄ ciciderūt ſeueritatē; i
te aūt bonitatē dei: ſi pmanſeris i
bonitate. Alioq̄n ⁊ tu exciderís. S;
⁊ illi ſi nō pmanſerint in incredu
litate inſerent. Potēs ē em̄ de⁹ ite
rū iſerere illos. Nā ſi ⁊ tu ex natuā
li exciſus es oleaſtro ⁊ ɔtra natu
rā inſert⁹ es in bonā oliuā: q̄nto
magis hij q̄ ſcd̄m naturā inſeren
tur ſue oliue. Nolo em̄ vos igno
rare frēs miſteriū hoc: ut nō ſitis
vobiſipſis ſapiētes. q2 cecitas ex
pte ɔtigit in iſrl' donec plenitudo
gentiū intraret ⁊ ſic oīs iſrl' ſalu⁹
fieret ſic ſcriptū ē. Veiet ex ſyon
q̄ eripiat ⁊ auītat impietatē ab ia
cob. Et hoc ill' a me teſtamētū: cū
abſtulero pctā eoꝝ ſcd̄m euange
liū q̄dē inimici ꝓpt̄ vos. ſcd̄m ele
ctionē aūt cariſſimi ꝓpt̄ prēs. Si
ne penitētia ei ſūt dona ⁊ vocatio
dei. Sicut em̄ aliquādo ⁊ vos non
credidiſtis deo. nūc aūt miſericor
diā ɔſecuti eſtis ꝓpt̄ incredulitatē
illoꝝ: ita ⁊ iſti nūc nō crediderūt
i veſtrā miſericordiā ut ⁊ ipi miſe
ricordiā ɔſequant̄. Cōcluſit ei de
us oīa in incredulitate ut oīm mi
ſereat̄. O altitudo diuitiaꝝ ſapien
tie ⁊ ſciē dei q̄ icōprehēſibilia ſūt
iudicia ei⁹ ⁊ iueſtigabiles vie ei⁹.
Quis em̄ ɔgnouit ſēſum dn̄i: aut
q̄s cōſiliari⁹ ei⁹ fuit. Aut q̄s p̄or
dedit illi et retribuet̄ ei. Q̄m ex ip
ſo ⁊ p ipm̄ ⁊ in ipō ſūt oīa: ipi glo
ria in ſcl'a ſeculoꝝ amē. ¶ Ca. xij.
Obſecro itaq3 vos fratres per
miſericordiā dei: ut exhibea
tis corpa vr̄a hoſtiā viuentē. ſan
ctā. deo placentē. racōnabile ob
ſequiū veſtꝝ. Et nolite cōformari
huic ſcl'o. ſ; reformamini in noui
tate ſenſus veſtri: ut probetis que
ſit voluntas dei bona et bene pla
cens et perfecta. Dico enim p gra
tiam que data eſt mihi omnib⁹
qui ſunt inter vos: non plus ſape
re q̄ oportet ſapere. ſ; ſapere ad ſo
brietatem et vnicuiq3 ſicut deus
diuiſit menſurā fidei. Sicut enim
i vno corpore multa membra ha
bemus. omnia autē membra nō
eundem actum habent: ita multi
vnum corpus ſumus i criſto. ſin
guli autē alter alterius membrī
habentes donationes ſcd̄m grati
am que data eſt nobis differen
tes. Siue prophetiam ſcd̄m ratio
nem fidei. Siue miniſterium in mi
niſtrando. Siue qui docet: in do
ctrina. Qui exhortatur: in exhor
tando. Qui tribuit: in ſimplicitate

Qui preeſt ĩ ſollicitudīe· Qui miſe
ret in hilaritate Dilectõ ſine ſimu
latõne· Odientes malũ· adheren
tes bono· Caritate fraternitatis inui
cẽ diligẽtes· honore inuicẽ preue
niẽtes· Sollicitudine nõ pigri· ſpi
ritu feruentes· dño ſuientes· Spẽ
gaudẽtes· in tribulacõe patiẽtes·
orõni inſtãtes· Neceſſitatibꝰ ſan
ctoꝝ ꝯmunicãtes· hoſpitalitatẽ ſe
ctãtes· Bñdicite pſequentibꝰ vos
Bñdicite ⁊ nolite maledicẽ· Gau
dere cũ gaudẽtibꝰ· flere cũ flentibꝫ
Idipm̃ inuicẽ ſentiẽtes· Non alta
ſapientes· ſ; humilibꝰ ꝯſentiẽtes
Nolite eẽ prudẽtes apud voſmet
ipõs· Nulli malũ p malo reddẽtes
puidẽtes bõ nõ tm̃ corã dõ ſ; etiã
corã oĩbꝰ hoĩbꝰ· Si fieri põt q̃ ex
vobis ẽ cũ oĩbꝰ hoĩbꝰ pacẽ hñtes
Nõ voſmetipõs defendẽtes cariſſi
mi ſ; date locũ ire· Scriptũ eſt em̃
Mihi vindictã ⁊ ego retribuã dic̃
dñs· S; ſi eſurierit inimicus tuus
ciba illũ· ſi ſitit potũ da illi· Hoc
em̃ faciẽs· carbones ignis ꝯgeres
ſup caput eiꝰ· noli vinci a malo ſ;
vince in bono malũ· ¶ Ca· xiij·

Omnis aĩa poteſtatibꝰ ſubli
mioribꝰ ſb̃dita ſit· Nõ eſt ei
poteſtas niſi a dõ· Que aũt ſunt a
dõ· ordinata ſũt Itaq; q̃ reſiſtit po
teſtati· dei ordinacõni reſiſtit· Qui
aũt reſiſtũt· ipi ſibi dãnacõẽ ac
quirũt· Nã pñcipes nõ ſunt timo
ri boni opis· ſ; mali· Vis aũt non
timere ptãtẽ· Bonũ fac ⁊ habeb̃
laudẽ ex illa· Dei em̃ miniſter eſt
tibi in bonũ· Si aũt malũ feceris ti
me· Nõ em̃ ſine cã gladiũ portat
Dei em̃ miniſter eſt· vindex in irã
ei qui male agit· Ideo q; neceſſita
te ſubditi eſtote· nõ ſolũ ꝓpt iram
ſ; etiã ꝓpt ꝯſcientiã· Ideo em̃ ⁊ tri
buta preſtatis· Miniſtri ei dei ſũt
in hoc ipm̃ ſeruientes· Reddite g̃
oĩbꝰ debita· Cui tributũ tributũ·
cui vectigal vectigal· cui timorẽ ti
morẽ· cui honorẽ honorẽ Nemini
quicq̃ debeatis· niſi ut inuicẽ dili
gatis· Qui em̃ diligit ꝓximũ· legẽ
impleuit· Nã nõ adulterab̃· non
occides· nõ furaberis· non falſũ te
ſtimoniũ dices· nõ ꝯcupiſces Et
ſi qđ ẽ aliud mandatũ in hoc ver
bo inſtaurat̃· diliges ꝓximũ tuũ
ſicut teipm̃· Dilectio ꝓximi malũ
nõ opat̃ Plenitudo g̃ legis ẽ dile
ctio· Et hoc ſciẽtes tẽpus· q̄ hoã ẽ
iã nos de ſõno ſurgere· Nũc em̃
ꝓpior eſt nrã ſalus q̃ cũ credimꝰ·
nox ꝑceſſit· dies aũt appropinqua
bit· Abiciamꝰ g̃ opa tenebraꝝ ⁊
induamur arma lucis ſicut ĩ die
honeſte ambulemꝰ· nõ ĩ comeſſa
tionibꝰ et ebrietatibꝰ· nõ in cubi
libꝰ et impudicicijs· nõ in ꝯten
tione ⁊ emulatione· ſ; induimini
dñm ihm̃ xpm̃ ⁊ carnis curã ne fe
ceritis in deſiderijs. Ca· xiiij·

Infirmũ aũt in fide aſſumite
nõ in diſceptacõnibꝫ cogita
tionũ· Alius em̃ credit mãducarẽ
ſe oĩa· Qui aũt infirmꝰ eſt· olus
mãducet· Is qui manducat· nõ
manducãtẽ nõ ſpnat ⁊ qui non
mãducat· mãducantẽ nõ iudicet
Deꝰ ei illũ aſſumpſit· Tu quis es
q̃ iudicas alienũ ſeruũ· dño ſuo
ſtat aut cadit· Stabit aũt Potẽs
eſt em̃ deus ſtatuere illũ· naꝫ aliꝰ
iudicat diem int̃ diẽ· alius autẽ
iudicat oẽm diẽ· Vnuſquiſq; in
ſuo ſenſu abũdet· Qui ſapit diem

dño ſapit ⁊ qui manducat: dño
manducat. Gratias enĩ agit deo
Et qui nõ manducat: dño nõ mã
ducat ⁊ grãs agit deo. Nemo enĩ
noſtꝝ ſibi viuit ⁊ nemo ſibi mori
tur. Siue eĩ viuimꝰ: dño viuimꝰ.
ſiue morimur: dño morimur. Si
ue ergo viuimꝰ ſiue morimur: do
mini ſumꝰ. In hoc eĩ xp̃s mortuꝰ
ẽ ⁊ r̃ſurrexit ut ⁊ viuoꝝ ⁊ mortuo
rũ dñet. Tu aũt q̃d iudicas frẽꝫ
tuũ: aut tu quare ſpernis fratrem
tuũ. Oẽs enim ſtabimꝰ añ tribu
nal dei. Scriptũ eſt enĩ. Viuo ego
dicit dñs: qm̃ mihi flectet̃ omne
genu ⁊ oĩs lingua confitebit̃ deo
Itaqꝫ vnuſquiſqꝫ nr̃m ꝓ ſe racõeꝫ
reddet deo. Nõ ergo amplius inui
ceꝫ iudicemus. Sed hoc iudicate
magis ne ponatis offendiculum
fratri vel ſcandalũ. Scio ⁊ cõfido
in dño iħu: qꝛ nihil cõmune ꝑ ip
ſũ niſi ei qui exiſtimat q̃d ꝯmune
ẽẽ: illi ꝯmune eſt. Si enĩ ꝓpt̃ cibũ
frat̃ tuꝰ ꝯtriſtat̃: iam nõ ſcd̃m ca
ritatẽ ambulas. Noli cibo tuo illũ
ꝑdere ꝓ quo xp̃s mortuꝰ eſt. Nõ
ẽgo blaſphemet̃ bonũ noſtꝝ Nõ
eſt enĩ regnũ dei eſca ⁊ potus. ſed
iuſtitia ⁊ pax ⁊ gaudiũ in ſpũſã
cto. Qui enĩ in hoc ſeruit xp̃o pla
cet deo ⁊ ꝓbatꝰ ẽ hominibꝫ Itaqꝫ
que pacis ſũt ſectemur et q̃ edifi
cacõis ſũt in inuicẽ cuſtodiamꝰ
Noli ꝓpt̃ eſcaꝫ deſtruere opus dei
Oĩa quidẽ ſũt mũda. ſꝫ malũ ẽ ho
mini q̃ ꝑ offendiculũ manducat
Bonũ ẽ nõ mãducare carnẽ ⁊ nõ
bibere vinuꝫ neqꝫ in quo frat̃ tuꝰ
offendit aut ſcãdaliſat̃ aut infir
mat̃ Tu fidẽ hẽs penes temetip̃m
habe coraꝫ deo. Beatus qui nõ iu
dicat ſemetip̃m in eo q̃d probat
Qui aũt diſcernit ſi mãducauerit
dãnatus ẽ: qꝛ nõ ex fide Omne ãt
q̃d nõ ẽ ex fide pc̃m ẽ. ¶ Ca. xv.
Debemꝰ autẽ nos firmiores i
becillitates ĩfirmoꝝ ſuſtine
re ⁊ nõ nobꝭ placere. Vnuſquiſqꝫ
veſtꝝ ꝓximo ſuo placeat in bonũ
ad edificacõem. Etenĩ xp̃us nõ ſi
bi placuit ſed ſicut ſcriptũ ẽ: ip̃ro
peria improperãtiuꝫ tibi ceciderũt
ſuꝑ me. Quecũqꝫ enĩ ſcripta ſunt
ad noſtrã doctrinã ſcripta ſũt: ut
ꝑ patientiã ⁊ cõſolacõem ſcriptu
raꝝ ſpem habeamꝰ. Deus aũt pa
tientie ⁊ ſolacij det vobꝭ idipſũ ſa
pere in alterutꝝ ſcd̃m iħm xp̃m ut
vnanimes vno ore honorificetis
deũ ⁊ pr̃eꝫ dñi noſtri iħu xp̃i Pro
pter q̃d ſuſcipite inuiceꝫ ſic̃ ⁊ xp̃us
ſuſcepit vos in honorẽ dei. Dico eĩ
xp̃m iħꝫ miniſtrũ fuiſſe circũciſio
nis ꝓpt̃ veritatẽ dei ad ꝯfirmãdas
ꝓmiſſiones patꝝ. gẽtes autẽ ſuꝑ
miſericordia honorare deũ ſic̃ ſcri
ptũ eſt. Propterea cõfitebor tibi ĩ
gentibꝰ dñe et noĩ tuo cantabo.
Et iteꝝ dicit. Letamini gentes cũ
plebe eius. Et iterũ. Laudate oẽs
gẽtes dñm ⁊ magnificate eũ oẽs
populi. Et rurſus yſaias ait. Erit
radix ieſſe ⁊ qui exurget regere gẽ
tes in euꝫ gentes ſperabũt. Deus
aũt ſpei repleat vos oĩ gaudio ⁊
pace in credẽdo: ut abũdetis in ſpe
⁊ virtute ſpũſſancti. Certus ſũ ãt
fratres mei ⁊ egoipſe de vobis: q̃
niam ⁊ ipſi pleni eſtis dilectione
repleti õni ſcientia. ita ut poſſitis
alterutrum monere. Audatiꝰ au
tem ſcripſi vobis fratres ex pãte
tanq̃ȝ in memoriaꝫ vos reducens

ꝓpꝑ grām q̄ data ē m̄ a deo ut ſim
miniſter xpi ihū in gētib⁹ ſācti ſi
cans euāgeliū dei· ut fiat oblacō
gentiū accepta ⁊ ſāctificata in ſpi
ritu ſācto· Habeo igiꝰ gloriā i xpo
ihū ad deū· nō em̄ audeo aliquid
loqui eoꝝ que ꝑ me nō efficit cri
ſtus in obedientiā gentiū: verbo
⁊ factis in v̄tute ſignoꝝ ⁊ ꝓdigio
rū i v̄tute ſpūſſancti· ita ut ab ihe
ruſalē ꝑ circuitū vſq; ad illiricum
repleuerim euāgeliū xpi· Sic aūt
p̄dicaui euāgeliū hoc· nō vbi no
minatus ē criſt⁹ ne ſup alienū fū
damentū edificarē· ſ; ſicut ſcriptū
eſt quib⁹ nō eſt annūtiatū de eo
videbūt ⁊ qui nō audierūt de eo
intelligēt· Propꝰ qđ impediebar
plurimū venire ad vos· nūc vero
vlteri⁹ locū nō hn̄s in hijs regio
nib⁹· cupiditatē aūt hn̄s venien
di ad vos ex multis iaȝ p̄cedētib⁹
ānis· cū in hiſpaniā ꝓficiſci cepe
ro· ſpero ꝙ p̄teriens iudeā vos et
a vob̄ deducar illuc ſi vob̄ primū
ex pte fruitus fuero· nūc igiꝰ ꝓfi
ciſcar in ihrl'm miniſtrarē ſanctis
Probauerūt ei macedonia et achia
collacōeȝ aliquā facere i paupes
ſāctoꝝ q̄ ſunt i ihrl'm· Placuit ei
eis ⁊ debitores ſūt eoꝝ· nā ſi ſpiri
tualiū eoꝝ pticipes facti ſunt gēti
les dn̄t ⁊ in carnalib⁹ miniſtrare
eis· Hoc igiꝰ cū ꝯſūmauero et aſ
ſignauero eis fructuȝ hūc ꝑ vos
ꝓficiſcar in hyſpaniā· Scio autē
qm̄ veniens ad vos i abūdantia
bn̄dictiōis xpi veniaȝ· Obſecro ḡ
vos fratres ꝑ dn̄m noſtꝝ ihm̄ cri
ſtū ⁊ ꝑ caritatē ſācti ſpūs ut adiu
uetis me i oracōnib⁹ ad deū ut li
berer ab īfidelib⁹ q̄ ſunt i iudea et
obſequij mei oblacō accepta fiat
in ihrl'm ſanctis ut veniā ad vos
in gaudio ꝑ voluntatē dei ut refri
gerer vobiſcū· Deus aūt pacis ſit
cū oīb⁹ vob̄ amen· ¶ Ca· xvi·

Commēdo autē vob̄ phebē ſo
rorē noſtrā q̄ eſt in miniſte
rio ecc̄ie que eſt cenchris ut eā ſu
ſcipiatis in dn̄o digne ſanctis et
aſſiſtatis ei i quocūq; negocō vrī
īdiguerit· Etem̄ ipſa q̄; aſtitit mul
tis ⁊ mihi ipi· Salutate priſcam ⁊
aquilā adiutores meos i xpō ihū
qui ꝓ aīa mea ſuas ceruices ſup
poſuerūt· q̄b⁹ nō ſolus ego grās
ago ſ; ⁊ cūcte ecc̄ie gentiū ⁊ dome
ſticā ecc̄iaȝ eoꝝ Salutate ephene
tū dilectuȝ m̄ qui ē p̄mitiu⁹ aſye i
xpō ihū Salutate mariā que mul
tū laborauit i vobis· Salutate an
dronicū ⁊ iuliā cognatos ⁊ capti
uos meos q̄ ſunt nobiles i aplīs
qui ⁊ an̄ me fuerūt in xpō· Saluta
te ampliatū dilectiſſimū m̄ i dn̄o
Salutate vrbanū adiutorē nr̄m
in xpō ihū ⁊ ſtachin dilectū meū·
Salutate appellen ꝓbū i xpō· Sa
lutate eos q̄ ſunt ex ariſtoboli do
mo· Salutate herodionē ꝯgnatū
meuȝ· Salutate eos q̄ ſunt ex nar
ciſci domo q̄ ſunt i dn̄o· Salutate
triphenā ⁊ triphoſā que laborāt
in dn̄o· Salutate pſidā cariſſimā
que multuȝ laborauit in dn̄o· Sa
lutate rufū electū in dn̄o ⁊ matrē
ei⁹ ⁊ meaȝ· Salutate aſinecretū fle
gontā hermē patrobam hermā
et q̄ cū eis ſunt fratres· Salutate
philologū ⁊ iuliā nereū et ſororē
eius ⁊ olimpiadē ⁊ oēs qui cū eis
ſunt ſāctos· Salutate inuicē i oſcu
lo ſancto· Salutāt vos oēs ecc̄ie

xp̄i. Rogo aūt vos fratres ut ob
ſeruetis eos qui diſſenſiōes ⁊ of
fendicula ꝑter doctrinā quā vos
didiciſtis faciūt ⁊ declinate ab ill'
Huiuſmōi ei xp̄o dn̄o noſtro nō
ſeruiunt ſ; ſuo ventri et ꝑ dulces
ſermones ⁊ bn̄dictiones ſeducūt
corda innocentiū Veſtra em̄ obe
dientia in omni loco diuulgata ē
Gaudeo igit̄ i vobis. ſed volo vos
ſapientes eē in bono et ſimplices
in malo. Deus autē pacis conte
rat ſathanan ſub pedib⁹ veſtris
velociter. Gratia dn̄i noſtri ihesu
xp̄i vobiſcū. Salutat vos thimo
theus adiutor me⁹ ⁊ luci⁹ et iaſō
⁊ ſoſi pat̄ ꝯgnati mei. Saluto vos
ego terti⁹ q̄ ſcripſi epiſtolā in do
mino. Salutat vos gaius hoſpes
me⁹ et vniūſe ecc̄ie. Salutat vos
eraſt⁹ archari⁹ ciuitatis ⁊ quar
tus frater. Grā dn̄i noſtri ihū cri
ſti cū oīb⁹ vobis amen. Ei aūt qui
potēs eſt vos ꝯfirmare iuxta euā
geliū meū ⁊ predicacōem ihū cri
ſti ſcd̄m reuelacōem miſterij tēpo
rib⁹ eternis taciti qd̄ nūc patefa
ctū eſt ꝑ ſcripturas ꝓphaꝝ ſcd̄m
preceptū eterni dei ad obedicōem
fidei in cūctis gentib⁹ cogniti ſoli
ſapiēti deo ꝑ ihm̄ xp̄m: cui honor
⁊ gloria in ſecula ſeculoꝝ amen.

¶ Explicit ep̄la ad romanos.
¶ Incipit ꝓlog⁹ in epiſtolā ad
Corinthios.

Corinthij ſūt achaici ⁊
hij ſimiliter ab apoſto
lo audierunt verbum
veritatis ⁊ ſbuerſi ſūt
multifarie a falſis apoſtolis. Qui
dam a philoſophie verboſa elo
quentia. alij ſecta legis iudaice i
ducti ſunt. Hos reuocat apoſto
lus ad veram fidem ⁊ euangelicā
ſapientiam: ſcribens eis ab ephe
ſo ꝑ thimotheū.

¶ Explicit ꝓlogus ¶ Incipit epi
ſtola ad Corinthios p̄ma.

Paulus vocatus apo
ſtolus ihū criſti per
voluntatem dei ⁊ ſo
ſtenes frat̄ eccleſie
dei que eſt corinthi
ſanctificatis in criſto ihū vocatis
ſanctis cum omnibus qui inuo
cant nomen domini noſtri ihesu
criſti in omni loco ipſorum ⁊ no
ſtro. Gratia vobis ⁊ pax a deo pa
tre noſtro et domino ihesu criſto.
Gratias ago deo meo ſemper pro
vobis in gratia dei que data eſt
vobis in criſto ihesu. quia in om
nibus diuites facti eſtis in illo in
omni verbo ⁊ in omni ſcientia. ſic
teſtimoniū criſti confirmatum ē
in vobis ita ut nihil vobis deſit i
vlla gratia: expectantibus reuela
tionem domini noſtri ihesu criſti
qui et confirmabit vos vſq; in fi
nem ſine crimine: in die aduent⁹
domini noſtri ihesu criſti. Fidelis
deus per quem vocati eſtis in ſoci
etatem filij eius ihesu criſti domi
ni noſtri. Obſecro autem vos fra
tres per nomen domini noſtri ihe
ſu criſti: ut idipſum dicatis om̄es
et non ſint in vobis ſciſmata. Si
tis autem perfecti in eodem ſen
ſu ⁊ in eadem ſcientia. Significa
tum eſt enim mihi de vobis fra
tres mei ab hijs qui ſunt cloes.
quia contentiones ſūt inter vos.